

Zaaknummer : 1139281
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Collegebericht: Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen

Aanleiding

Recent is de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* gepubliceerd. Onderdeel van deze wet is het creëren van een wettelijke taak voor gemeenten voor het realiseren van opvanglocaties voor asielzoekers. Hiermee wordt vastgelegd dat gemeenten medeverantwoordelijk zijn, naast het Rijk, voor de realisatie van asielopvang voor vluchtelingen en asielzoekers. Er wordt uitgegaan van solidariteit tussen gemeenten, een eerlijke en evenwichtige spreiding over het land, zoveel mogelijk vrijwillig ter beschikking stellen van opvangplaatsen en het voorkomen van crisisnoodopvang.

De *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* is de basis voor het Transitieplan Crisisnoodopvang dat de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan het Veiligheidsberaad heeft aangeboden. Doel van het transitieplan is om tot structurele oplossingen te komen ten aanzien van de crisis in de opvang van asielzoekers. Hoewel het transitieplan nog onderdeel van gesprek is, zijn de contouren helder en wordt duidelijk voor welke opgaven regio's en gemeenten staan.

Met dit collegebericht informeert het college de raad over het transitieplan, de laatste stand van zaken asielopvang in onze regio Kennemerland en de opgave waarvoor we staan.

Het transitieplan crisisnoodopvang

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft in het Transitieplan CNO als doel geformuleerd dat er per 1 april 2023 geen noodzaak meer is voor crisisnoodopvang. Vanaf dat moment voert het COA haar wettelijke taak uit en voorziet het COA in de opvang en begeleiding van asielzoekers. Het kabinet heeft toegezegd dat het transitieplan een wettelijke basis krijgt. Gemeenten krijgen een wettelijke taak in het realiseren van permanente opvang voor asielzoekers. Het Rijk krijgt de mogelijkheid om – indien nodig – gemeenten te verplichten om locaties beschikbaar te stellen.

Gemeenten moeten per regio een plan opstellen dat ertoe leidt dat er per 1 april 2023 voldoende opvangcapaciteit wordt gerealiseerd. Het gaat hier niet om crisisnoodopvang maar om permanente opvang ofwel asielzoekerscentra (azc's). Gemeenten dienen op zoek te gaan naar locaties. Het COA neemt conform haar wettelijke taak het beheer van de locaties op zich, inclusief begeleiding en medische zorg. Volgens de meest recente cijfers betreft het landelijk 51.000 opvangplekken. De praktijk laat zien dat dit aantal door het COA regelmatig naar boven wordt bijgesteld. Het definitieve aantal te realiseren opvangplekken is dan

ook nog niet bekend. Uiteindelijk wordt de opgave per provincie verdeeld en onderverdeeld naar de regio's binnen de provincie.

Zolang er onvoldoende permanente opvanglocaties zijn, zullen tijdelijke locaties ingericht of overgenomen moeten worden door het COA. Het COA kijkt dan vooral naar de huidige noodopvanglocaties die gemeenten de afgelopen periode hebben gerealiseerd. Het COA wil met gemeenten afspraken maken om deze tijdelijke locaties uiterlijk per 1 april 2023 over te nemen.

Het interbestuurlijk toezicht van de provincies wordt uitgebreid. Het toezicht op de voortgang van de huisvestingstaakstelling statushouders wordt uitgebreid met toezicht op het realiseren van permanente opvang voor asielzoekers. Ook de rol van de burgemeesters verandert. Met het beëindigen van de opvangcrisis, is er sprake van een normalisatie van processen en bevoegdheden. Dat betekent dat het realiseren van permanente opvanglocaties een verantwoordelijkheid wordt van het college en de gemeenteraad. Daarmee is de gemeentewet leidend in de verdeling van bevoegdheden.

Stand van zaken

In de afgelopen maanden heeft het Ministerie de veiligheidsregio's om verschillende inspanningen gevraagd. De negen gemeenten in de regio Kennemerland werken hierin samen op basis van solidariteit en leveren inmiddels een grotere inspanningsverplichting dan door het Rijk is gevraagd.

- 1) Het realiseren van 450 crisisnoodopvang plekken voor asielzoekers**
In onze regio is dit aantal ruimschoots behaald met verschillende locaties voor crisisnoodopvang voor zo'n 550 asielzoekers.
- 2) Het realiseren van versnelde uitstroom uit de azc's van statushouders náást de wettelijke huisvestingstaakstelling**
Meerdere gemeenten in onze regio lopen voor op hun wettelijke huisvestingstaakstelling statushouders. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de versnelde uitstroom van statushouders.
- 3) Het realiseren van een eengezinswoning per gemeente voor kleinschalige huisvesting van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers)**
Verschillende gemeenten in onze regio zijn hierover in gesprek met corporaties.

Er gebeurt meer in onze regio. Zoals bekend zijn er in onze regio drie schepen waar ruim 1.200 asielzoekers worden opgevangen. Omdat deze locaties eindig zijn, zullen deze niet worden overgedragen aan het COA als tijdelijke opvanglocaties. In onze regio opent daarnaast een tijdelijke opvanglocatie voor amv'ers (80 plaatsen).

Dit alles vindt plaats naast de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Ook hiervoor leveren de gemeenten grote inspanningen op het gebied van opvang, werk, onderwijs en zorg.

Collegebericht

Collegevergadering: 22 november 2022

Op weg naar permanente opvang voor asielzoekers

De opgave in onze regio voor de komende periode is het realiseren van permanente locaties waar het COA azc's kan inrichten. Hoewel nog niet bekend is welke eisen het COA stelt aan dergelijke locaties, verwacht het COA dat ze in ieder geval een zekere omvang hebben, zodat een meer efficiënte bedrijfsvoering kan worden gevoerd. Dat kan betekenen dat er in onze regio sprake zal zijn van meerdere permanente locaties in plaats van een grotere hoeveelheid kleinschalige locaties verdeeld over iedere gemeente op basis van inwoneraantal.

De staatsecretaris heeft toegezegd met een wet te komen waarin deze opgave wordt vastgelegd, en waarmee de wetgever de mogelijkheid krijgt om gemeenten te dwingen locaties beschikbaar te stellen als zij hier niet aan meewerken. Deze wet is inmiddels ter consultatie aangeboden.

Zover wil de Veiligheidsregio het niet laten komen. Recent hebben de colleges afgesproken dat ze deze opgave gezamenlijk zullen oppakken. De negen gemeenten in onze regio hebben juist door deze samenwerking mooie resultaten geboekt en willen dit voortzetten. Elk college heeft inmiddels een wethouder aangewezen die plaatsneemt in de regionale stuurgroep. Voor Heemstede is dat wethouder Meerhoff. Daarnaast is afgesproken om op zoek te gaan naar potentiële locaties in onze regio en het opstellen van selectiecriteria mede aan de hand van eisen die het COA stelt. Uiteindelijk leidt dit tot een voorstel voor de spreiding van deze locaties in onze regio en zal aan de betreffende gemeenteraden een besluit worden voorgelegd.

Het spreekt vanzelf dat dit geen eenvoudig traject is; de negen colleges zullen echter alles op alles zetten om te komen tot een gezamenlijke regionale oplossing.